

**Regionalna Izba Obrachunkowa
w Kielcach**

Kielce, 31 lipca 2024 r.

WI.54.34.2024

Pan Łukasz Maderak

Zastępca Burmistrza Miasta i Gminy Kazimierza Wielka

Wnioskiem przesłanym do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach 4 lipca 2024 r. zwrócił się Pan o udzielenie odpowiedzi na pytania dotyczące wypłaty dodatku wiejskiego w sytuacji powzięcia wiadomości o zmniejszeniu się liczby mieszkańców miasta Kazimierza Wielka.

W oparciu o przedstawiony we wniosku stan faktyczny Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach przedstawia następujące stanowisko w sprawie.

Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2024 r. poz. 986) wskazując w przepisie art. 54 ust. 5 na szczególne uprawnienia nauczyciela zatrudnionego na terenie wsi lub w mieście liczącym do 5000 mieszkańców, nie precyzuje w jaki sposób należy ustalać, czy dane miasto należy do kategorii objętej tym przepisem. W polskim systemie prawnym istnieją dwa zasadnicze źródła informacji na temat liczby ludności - ewidencja ludności oraz dane statystyczne. Sposób rozumienia pojęcia liczby mieszkańców wskazany został w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 356), zgodnie z którym ilekroć w ustawie jest mowa o liczbie mieszkańców, rozumie się przez to liczbę mieszkańców zamieszkałych na obszarze danej jednostki samorządu terytorialnego lub obszarze kraju, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego rok bazowy, ustaloną przez Prezesa GUS do dnia 31 maja roku bazowego. Zgodnie z treścią art. 2 pkt 3 ww. ustawy rokiem bazowym jest rok poprzedzający rok budżetowy. W oparciu o zapis art. 28 ust. 5 tej ustawy minister właściwy do spraw oświaty i wychowania dzieli część oświatową subwencji ogólnej między poszczególne jednostki samorządu terytorialnego, biorąc pod uwagę zakres realizowanych przez te jednostki zadań oświatowych. Kwota subwencji zatem przyznana była zgodnie z powyższymi przepisami, biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców rozumianą zgodnie z treścią powyższych uregulowań. Przy ustalaniu liczby mieszkańców warunkujących przyznanie określonego w art. 54 ust. 5 Karty Nauczyciela dodatku wiejskiego prawidłowe wydaje się oparcie na danych ustalonych przez GUS, jednakże w przypadku będącym przedmiotem niniejszego zapytania, w związku ze zmianą w niewielkim przedziale czasowym liczby mieszkańców, która powodowałaby nabycie prawa do dodatku wiejskiego, w opinii RIO wskazane byłoby zweryfikowanie tych danych. Jednostka powinna zwrócić się za pośrednictwem Urzędu Statystycznego do Głównego Urzędu Statystycznego, który przedstawiłby stosowaną metodologię bilansów ludności oraz wyjaśnił od którego okresu zmniejszyła się liczba mieszkańców. To umożliwiłoby rzetelne wyjaśnienie, od jakiego okresu należałoby lub nie, przyznać dodatek wiejski. Jeżeli zgodnie z potwierdzonymi danymi przekazanymi przez GUS o liczbie mieszkańców wynikałoby, że miasto za wskazany okres

liczyło mniej niż 5000 mieszkańców, to nauczycielom za ten okres przysługiwałby dodatek wiejski. Dodatek należałoby wypłacić za miesiące, w których ustalono, że mieszkańców było nie więcej niż 5000. Przepisy nie regulują sposobu postępowania w takiej sytuacji w związku z czym po dokonaniu stosownych ustaleń eliminujących ewentualne rozbieżności, dodatek należałoby wypłacić niezwłocznie. Przepisy nie normują również czy gminie w takiej sytuacji przysługuje wyrównanie subwencji oświatowej. Rezerwą części oświatowej subwencji ogólnej dysponuje minister właściwy do spraw finansów publicznych, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz reprezentacji jednostek samorządu terytorialnego. Do jego decyzji zatem należy dysponowanie rezerwą części oświatowej.

W związku z płynną różnicą liczby mieszkańców na pograniczu liczby 5000, wydaje się wskazane monitorowanie na bieżąco liczby mieszkańców celem uniknięcia aktualnie zaistniałych wątpliwości.

Nadmieniam, iż Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach, prowadząc działalność informacyjną, instruktażową i szkoleniową przedstawia wyłącznie swoje stanowisko i nie jest upoważniona do wydawania rozstrzygnięć w indywidualnych sprawach, opinii prawnych oraz interpretacji w sprawach i problemach wnioskujących jak również do dokonywania wiążącej wykładni przepisów prawa. Działalność regionalnych izb obrachunkowych wynikająca z art. 13 ust. 11 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych ma jedynie na celu wzmocnienie funkcji instruktażowej izb i jest realizowana „obok” zasadniczych funkcji jaką jest nadzór i kontrola. Nadto działalność izb nie może zastępować udzielania pomocy prawnej jednostkom przez zatrudnione przez nie służby prawne.

Z poważaniem

Zbigniew Rękas

ZASTĘPCA PREZESA

Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach

(Dokument podpisany elektronicznie)